

UNITÁRIUS ÉLET

XV. ÉVFOLYAM, 9. SZÁM

1961. SZEPTEMBER HÓ

A Szabadelvű Keresztények és a Vallásos Szabadság Szövetségének Davos-i Világkongresszusa

A magyarországi unitárius egyházkör háromtagú képvisellete részt vett a címben jelölt világkongresszuson a svájci Davosban f. évi augusztus hó 8—13. napjain. A küldöttség tagjai: Pethő István püspöki helynök, dr. Gálfalvi István főgondnok és R. Filep Imre ek. főjegyző, budapesti lelkész voltak. A magyarországi unitáriusok képviselétét Davosban meleg, hittestvéri szeretettel fogadták és köszöntötték az augusztus 8-án megtartott megnyitó ülésen.

A davosi világkongresszuson 21 államból mintegy 600 résztvevő gyűlt egybe. Kevés kivétellel szinte valamennyi szabadelvű protestáns irányzat képviselve volt, de jelen voltak a szabadelvű hinduk, mohamedánok és ott volt a nem keresztény színes népek számos képviselője is. Az egyetemességre való törekvés megnyilvánult Davosban is, pld. abban a javaslatban, amelyet egy tengerentúli egyház nyújtott be, miszerint változtassák meg a világszövetség nevét annak érdekében, hogy a nem keresztények számára is könnyebb legyen a szabadelvű vallásos közösségbe való bekapcsolódás. A kongresszusi közgyűlés úgy határozott, hogy ezt a javaslatot további tárgyalásra kiadja a tagcsoportoknak, hogy a három év múlva Hollandiában összeülő világkongresszus érdemben tudjon határozni ebben a jelentős elvi kérdésben. Az említett javaslattal szemben ugyanis egy meglehetősen erős európai ellenállás is mutatkozott, amely álláspontja indokálta azt hozta fel, hogy sokkal inkább egy, a kereszténység táborán belüli nemzetközi intézményre van szükség, amelynek keretében szabadelvű teológusok és világiak egyaránt a közös munka lehetőségeit találhatják meg.

A világkongresszus egyébként az alábbi átfogó címmel jelölte meg tanácskozásainak célkitűzéseit: „Az emberiség egysége egy szétszaggatott világban”. A viták homlokterében azonban nem a világ eszmei, ideológiai kérdésekben való különbözősége állott. Az ilyen természetű vitákat úgy tűnt, hogy mindenki igyekezett elkerülni és inkább más fontos tényezők kaptak hangsúlyt, mint pld. az Ázsiában és Afrikában jelentkező új nacionalizmus, a faji megkülönböztetés súlyos problémái, vagy technikai századunk vallási kérdései. Nagy érdeklődést váltott ki a jelenkor család-problémája, ismét más előadásokkal kapcsolatban nagy érdeklődés mutatkozott, az emberről alkotott képünk filozófiai kérdésfelvetését illetően. A kongresszus munkarendje szerint naponta több vitacsoportban tárgyaltuk meg az egyes kérdéseket, amelyek azután a plenáris ülés elé kerültek megvitatásra. Ezekben az üléseken európai, ázsiai, afrikai előadók referálták a témákat és a határozatokat. Bizonyos emelkedettebb szellemben azonban természetesen a politika is szóhoz jutott. Megtámadhatatlan elvi magaslathoz hangoztatta meggyőződését a dél-afrikai származású E. Mphahlele, aki az Afrikai Nemzeti Kongresszus tagja (African National Congress). Tárgyilagos előadásában mindenekelőtt kultúrpolitikai szempontokat emelt ki. Minden úgynevezett

„Afrika-romantikát” elutasított, tehát azt a pedagógiai és missziói, vagy művészi szemléletmódot, amelyet bizonyos nyugati és afrikai érdekkörök ápolnak. Elutasította azt a szemléletet is, amelynek jegyében bizonyos körök, egy bizonyos „sajátos afrikai jelleget” (African personality) szeretnének kihangsúlyozni. Elutasította azt a különösen franciák által képviselt irányzatot is, amely az Aimé Césaire által megfogalmazott ún. „négritude”-programot támogatja, híveket toborozva ehhez a programhoz a francia kultúrához asszimilálódott feketék közül. A ragyogó előadómódban és kitűnő nyelvi készséggel beszélő délafrikai előadó elvetett minden sajátos faji alapon meghatározott afrikai kultúr- és politikai programot. Hangsúlyozta, hogy úgy ő, mint minden valódi afrikai, egy általános érvényű, egyetemes emberi alapra akarja fektetni kulturális és politikai egzisztenciájukat. Élesen támadta azokat az egyházakat is, amelyek az afrikaiak egyenlőségi igénye mellett egyszerűen elsuhanak és hallgatólagosan túrik a faji megkülönböztetést, kizárólag minden erejüket csak a négerék „megtérítésére” összpontosítva, éppen maguk is követik a faji alapokon nyugvó közoktatási vonalvezetést! Hangsúlyozta az előadó, hogy maguknak az afrikaiaknak is kerülniük kell egy sajátos afrikai sovinizmus életre-keltését. Nyomatékosan figyelmeztette az európaiakat és az amerikaiakat, hogy tartózkodjanak attól, hogy a tüzzel játsszanak, bizonyos érdekeket szolgáló „fekete nacionalizmus” támogatásával.

Közfeltűnést keltett ennek a nagyszerű afrikai előadónak, bátor és világos program-meghatározású referátuma. Valaki helyesen jegyezte meg, hogy ez az előadás lett volna a legalkalmasabb annak a kérdésnek az alapvető megvitatására, hogy mi Európának és Afrikának egymáshoz való viszonya.

Heiler Friedrich professzor, a nagynevű marburgi egyetemi tanár, átfogó képet rajzolt „Európának Ázsiához való viszonyáról”, úgy, ahogyan azt a különböző történelmi korszakok visszatükrözik. Utalt arra a lelkesedésre, amely eltöltötte az európaiakat Kínával szemben az 1600-as évek táján, beszélt az arab világ befolyásáról, amely az európai skolasztikában érte el csúcspontját, színesen ecsetelve azt a nagyfokú érdeklődést, amelyet Európa a 18. és a 19. században az indiai vallások és az indiai kultúra iránt tanúsított és rendkívül lebilincselő előadását Goethe szavainak idézetével zárta, miszerint: „Keletet és Nyugatot többé semmi sem választhatja el egymástól!”

A fő témák előadóinak sorában elsőként az angol E. H. Pyle (Cambridge) beszélt. Azt az erőt, amely a mai világ elválasztó különbségeit és egyenetlenségeit fel tudja oldani, Jézus Krisztusban látja, Jézusban, aki „az abszolút követelmények vallását” tanította. Jézusban, aki az önfeláldozó szeretetet példamutatóan élte, és ezáltal Isten és az ember, valamint embernek em-

berhez való viszonyát az igaz és a helyes mértéke szerint határozta meg. Ő megmutatta, hogy az ember Isten könyörületességét érdemtelenül kell elfogadja. Aki Jézust követi, embertársát is anélkül fogadhatja el festvéreként, hogy ítélkeznek fölötte! L. A. Garrard angol professzor, emlékezetünkbe idézte Istent mint mindnyájunk Atyját és Maag Victor zürichi egyetemi professzor a teológusok részére rendezett külön előadás keretében hangsúlyozta, hogy a nyelvi, népi és faji különbségek, megegyeznek Isten teremtő akaratával és nem az emberi bűn következményei (Bábel!). Eppen ezért az emberiség egységére való törekvés sem jelenti az egyhangú uniformizálását a népeknek és az embereknek. Nem lehet tehát célja az emberiségnek sem az emberiség európaiasítása, sem amerikanizálása! Minden emberi közösségnek sajátos joga a maga életének szabadságban való kibontakoztatása. Az egység útja kizárólag a szeretet útja lehet! „Az emberiség egységének öntudatát” mint egy lassú folyamatot kell tekintenünk, amelynek sodrában már benne vagyunk. Ebben az áramlatban nem minden nép és nem minden kultúra jutott el ugyanarra a pontra. Egy bizonyos „Kairos”-hoz, történelmi pillanathoz kell mindenkinek eljutnia. Úgy tűnik, hogy a jelen, a maga válságaival, ilyen pillanata, vagy órája az emberiségnek,

amikor is felébred benne az egység öntudata és étosza.

Az indiai származású egyetemi tanár, Arabinda Basu úgy vélte, hogy az emberiség még bizonytalan érzéseiben az egységet illetően. Az egység érzete jó részt még csak az intellektuelek, értelmiségieknek egy nagyon korlátozott csoportjára vonatkoztatható (talán Nyugaton! Szerk.) De ennek az érzésnek nem szabad rejtve maradnia az intellektusban, hanem a vallások szellemébe kell gyökereivel hatolnia. Eppen ezért korunk nagy feladata, hogy hathatósan erősítsük az emberiség kollektív szellemét! Az egységben a biztonság- és szabadságnak harmóniája kell testet öltönn.

Nagy érdeklődéssel hallgatta a kongresszus a nálunk is jól ismert Donald Harrington New York-i unitárius lelkész előadását is.

A kongresszus augusztus 11-én tartott küldöttségi közgyűlésén egyházunkat Pethő István püspöki helynök képviselte. A kongresszus felvette a tagok sorába a Filippi-szigetek unitárius egyházát. A világszövetség új elnöke a holland dr. Faber lett, akinek munkássága, mint volt főtitkáré nálunk is jól ismert.

Augusztus 13-án tartott kongresszusi záróistentiszteleten R. Filep Imre budapesti lelkész prédikált. Beszédének témája a türelmesség, a tolerancia eszméje volt

Milyenek az unitáriusok?

Szentgyörgyi István, a nagy színész, az első világháború után szűkös állapotban éledélt Kolozsvárt. Egy alkalommal irodalmi asztaltársaságunk vacsorára hívta meg. Az asztalnál egymás mellett ültünk. A beszélgetés során szóba került, hogy én unitárius vagyok. Kapott rajta Pista bátyánk. Elmondta, hogy fiatalabb korából milyen szép emléket őriz az unitáriusokról.

A múlt század végén, a nyolcvanas és kilencvenes években nagy tekintélye volt a kolozsvári színháznak. Budapestről s más városok színházaiból Kolozsvárra küldték tanulni a fiatal színészeket. Ezeket Szentgyörgyi István fogadta pártfogásába. Azon igyekezett, hogy Kolozsvárt ne csak megismerjék, hanem meg is szeressék. Az unitáriusokról is magyarázatokat tartott a jövevényeknek. Rájuk fért, mert akkoriban a Duna-Tisza táján keveset tudtak az unitáriusokról. Szentgyörgyi nemcsak az egy igaz Isten hitét ismertette meg velük, hanem azt is tudokra adta, hogy a színház legkelkesebb látogatói az unitárius polgárokból telnek ki. Az unitárius diákság éppen rajong a színházért és a jó színészekért.

Étkezésre a Széchenyi téri vendéglőbe kapatta ifjú kollégáit. Bodóné negyven krajcárért háromfogásos, kitűnő ebédet adott itt s anyai figyelmet tanúsított vendégei iránt. A másannan, messziről jött vendégek otthon érezték magukat nála.

A Bodóné főztjének kitűnő híre más vendégeket is odavonzott. Ebéd idején vidám zajongás töltötte be az éttermet.

Egy napon a szokott zajban Bodóné mérges nyelvezése harsant föl. Mi indíthatta föl a jámbor, csendes beszédű asszonyt? Szentgyörgyiék csakhamar megtudták. Bodóné elpanaszolta nekik, hogy egy vendége megrendelte a negyven krajcáros ebédet, amikor azonban a levest és a sóbafőttet elfogyasztotta, odaintette őt. Azt mondja: neki elég volt a leves és a sóbafőtt, a harmadik fogást, a disznósültet tessék visszavinni, és az árát leszámítani a negyven krajcárból. Ki hallott ilyen cigánykodást? Biz ő egy krajcárt sem engedett a negyvenből. Végül azt ajánlta a vendég, hogy jól van, kifizeti a negyvenet, de a sültet tessék félretenni, majd este eljön s elfogyasztja vacsorára. Ebben megegyeztek. Szentgyörgyiék találgatták, ki lehet ez a felette takarékos ember? Valaki a szomszéd asztaltól

odanyilatkozott, hogy unitárius presbiter lehet, mert ő gyakran látja az illetőt a Magyar utcában az unitárius templom és kollégium előtt sétálgatni. Ezt a feltevést elfogadták. Szentgyörgyi megiskolázta fiatal kenyeres társait. — No látjátok, ilyenek a mi unitárius polgártársaink. Takarékosak, mértékletesek. A délebből meg is vacsoráznak. De házaik, kertjeik, földjeik vannak. Szeretik egyházukat, még sétálni is a templom környékére járnak.

A presbiter attól fogva rendszeresen látogatta Bodóné vendéglőjét. A jószívű asszony megkedvelte a csendes, magános embert, a tálalást úgy intézte, hogy ebédre jusson, vacsorára maradjon belőle. Egy napon a jó asszony könnyes szemmel állt meg a Szentgyörgyiék asztalánál. — Nagy bánat ért, kifogytam egy hűséges törzsvendégemből — mondta. — Meghalt az unitárius presbiter úr.

— No, honnan kapta a szomorú hírt?

— Itt járt az unitárius egyház főpénztárnoka, Benczédi Gergely professzor úr. Elmondta, hogy egy kiváló emberük ide járt étkezni. Most meghalt és az egyház tudakozódik, nem maradt-e utána adósság? Ha maradt, csak mondjam meg őszintén, mert az egyház kifizeti. Benczédi professzor a nevét is megmondta, de biz én nem jegyeztém meg. Amint a külsejét elsorolta, mindjárt tudtam, hogy a presbiter úrról van szó.

Sajnálkoztak a vendégek s csendes nyugodalmat kívántak az elhunytnak. Szentgyörgyi István pedig megint csak szólt a fiatal színészeknek.

— Ezt is jegyezzétek meg az unitáriusokról. Nem engedik, hogy valamelyik jelesebb emberük emléken szepülő maradjon. Inkább megtudakozzák és rendezik ügyeit.

Csodálkoztak az ifjak. Ilyenek az unitáriusok? Hát akkor le a kalapot előttük! Pár nap múlva kitudódott, hogy mi a neve a Bodóné elhunyt vendégének. Berde Mózsának hívták. Országos híre kelt, a lapok nagy betűkkel írták meg, hogy Berde Mózsá milliónyi aranykoronát hagyott az unitárius egyházra és nemzeti célokra.

— Most már látjátok-e, hogy milyenek az unitáriusok? — könnyezett Szentgyörgyi István a meghatottságtól. — Soha el ne felejtsetek, sőt váltig emlegessétek, hogy ti ismertetek egy unitáriust, aki az ebédje maradékából vacsorázott, de fejedelmi adományt tett nemzeti és egyházi célokra.

Gyallay Domokos

Az Evangélium fényénél

„A föld megadta az ő gyümölcsét”
(67. zsoltár 7. vers)

A megelégedett ember nyugalmával és jóleső örömevel állapítjuk meg most is, hogy a zsoltár újra beteljesedett: Megadta a föld az ő gyümölcsét, mindenféle termését ebben az évben is. Igaz, az ember megdolgozott érte. Tudásával, munkájával, fejlett mezőgazdasági eszközeivel, a pusztító betegségek elleni védőszereivel, gondos szeretetével, a termelő élet határtalan tiszteletével valósággal kikényszerítette belőle. Megvívta harcát az időjárás szeszélyeivel és most a betakarítás alkalmával, amikor minden nap szerves része egy egész esztendő számadásának, nagy megnyugvással könyveli el az ember azt, amit eddig is tudott, hogy a föld az ő leghűségesebb társa, valósággal édes testvére, akiben még sohasem csalódott és ezután sem fog csalódnival, mert a föld megadta és ezután is megadja az ő gyümölcsét, ahogy az evangélium mondja: harminc, hatvan, avagy éppen százannyit, aszerint, ahogy az ember megműveli a földet.

A föld életének, a termésnek és a munkának sajátos törvényei vannak, melyeket nem szabad, de nem is lehet figyelmen kívül hagyni. Ebben a világban alapjában véve az a legnagyobb bölcsesség, hogy itt mindennek rendelt ideje van és ebben a világban minden, „még az eszterág is tudja a maga idejét”. Az ember világismeretének és tudásának éppen az a fokmérője, hogy mennyit fedezett már fel a világ törvényeiből, és munkájával, életbeosztásával mennyire tud alkalmazkodni az egyes dolgok, az életben végbemenő folyamatok rendelt idejéhez. A sűrű gyom között megsárgult elsatnyult kukoricát a legtöbbször már nem lehet megmenteni, mert a kapálásnak rendelt ideje van. A túlérrett gabona aratása részben már cséplés is, de nem a magtárak, hanem a kallódás számára. Ezért van az, hogy a föld megművelésével foglalkozó ember jön rá leghamarabb a sikeres élet titkára, miszerint a világban levő bölcsesség, az élet törvényei ellen való küzdelem felesleges és egyben értelmetlen hadakozás. A föld is olyan, mintha szíve volna, azt jutalmazza, ki őt is szereti. Valósággal viszonzza mindazt, amit neki nyújt az ember.

Az őszi a földműves emberek vizsgálója. A nemzet számadásában most ők kerülnek a mérlegre. Tízmillióan ülünk a terített asztal körül, s az ország asztalának ők a felszolgálói. Üzemek, gyárak, műhelyek, iskolák, óvodák, irodák népe tisztelettel nézünk fel rájuk, akik ebben az évben is megmunkálták a földet s munkájuk jutalmaképpen a föld megadta az ő gyümölcsét, hogy egész éven át legyen mindenkinek, aki arra érdemesült.

Mi unitáriusok ehhez a tiszta emberi számadáshoz, a munkában nemesült ember iránt való tiszteletünk mellé boldogan tesszük hozzá vallásos szemléletünk elmaradhatatlan megnyilatkozását és a zsoltárral együtt valljuk, mert érezzük, hogy a föld azért adta meg a maga gyümölcsét, mert az ember megmunkálta a földet és Isten megáldotta az ember munkáját. Törvényeivel igazgatta a csirában ígérkező életet a beérésig és a betakarításig. Törvényei, melyek áthatják a mindenséget diadalra segítették az ember küzdelmét. Hálaadással vagyunk Isten iránt, mert jólesik, ha köszönetet mondhatunk valakinek még azért is, amiről bizonyosan tudjuk, hogy a mi munkánk nélkül nem lehetett volna semmi belőle.

Az őszi hálaadás napján, szeptember utolsó vasárnapján templomainkban ősi szokás szerint az úr-

„Termeljenek a hegyek békességet a népnek és a halmok igazságot.”
72. zsoltár, 3. vers.

Amikor a szentmihályvasárnapi úrasztala mellett hálaadásának imádságával megáll az unitárius ember, nemcsak a megvalósult kenyérért és a leszüretelt borért fakad fel lelkében fohász, hanem mindazért is, ami a materiális valóságon túl, a kenyérben és borban, mint örök szimbólum van: a lélek kenyérért és a lélek italáért.

Mert az embernek nemcsak kenyérre és borra van szüksége, hanem arra is, hogy az asztalára került áldást, élete és sorsa javára fordíthassa. Volt olyan időszak életünkben, amikor a gazdag áldás is megkeseredett ajkainkon s a kenyér ízét keserűnek éreztük, mert a „kenyérharcban” elcsüggedt lelkünk, örömtelenül reménytelennek látta a jövőt. Szőlőhegyeink bora, bús keservek feledtetésére ömlött el, hogy enyhítse a megkeseredett életű ember bánatát. Ha a lélek beteg, nem ízlik semmi; sem a kenyér, sem a bor, sem az, ami mindezekkel összefügg.

Érezte és tudta ezt az ember, amióta a földön él, s a kenyér áldásához ezért fűződött annyi imádsága. Őseinktől örökölt, őszi hálaadási ünnepünk kenyérének és borának az Úr asztalán éppen az a nagy jelentősége, hogy Jézusra való emlékezés jegyében a munka veritékével megszentelt kenyér testi táplálékán túl a lélek éltető forrásává váljon mindazok számára, akik többet, nagyobbát, nemesebbet várnak és akarnak az élettől, mint a bármilyen körülmények közötti pusztalélet. Ha a mindennapi kenyér erőforrás a test számára, a hálaadás asztalának kenyere erőforrás a lélek számára. Ha az új bor serkentő további munkára, akkor a hálaadás asztalának bora serkentő új, magasztos célok elérésére.

Nincs abban semmi különös, hogy a zsoltárfő azért imádkozik, hogy a hegyek békességet és a halmok igazságot teremjenek a népnek. Ha a völgyek és a hegyek kenyere és bora a békesség kenyérévé és az igazság italává válnak, akkor a munka veritékének gyümölcse az Isten megvalósult áldása lesz életünkben.

S ez tőlünk függ, emberektől!

A béke fejedelme, Jézus, gólgotai keresztyén az igazságért áldozta életét, szent szimbólumként a kenyér és bor emlékeztető jegyeit hagyva reánk, hogy a békés élet megvalósult igazságaiban az Isten gyermekeihez méltóan élhessünk.

Évezredes, zsoltáros vágyak megújult ígéretében a szentmihályvasárnapi ünnepszentelés áhítatában ezért imádkozunk Istenhez, Jézus asztalánál.

Husztai János

vacsorai kenyérben és borban egyszerre fejezzük ki az emberrel szemben való megbecsülésünket, az élet iránt való tiszteletünket és Istenben való hitünket. Olyan ez a mi életünkben, mint amikor az eszterág megérzi ősi ösztönével a költözés rendelt idejét. Nem tartja vissza a csalárd napsugár, sem a csacsogó patak, mert tudja, hogy az életet csak úgy lehet megtartani, ha törvényeinek mindenkor engedelmeskedünk.

Isten, aki megáldotta a földet, hogy a föld megadhassa az ő gyümölcseit, áldja meg az embert is, hogy békében fogyaszthassa el a föld gazdag termését.

Pethő István

Őszi hálaadó istentiszteletünkön – szeptember 24-én, vasárnap –
templomainkban úrvacsorát osztunk

Dr. Dana McLean Greeley, az amerikai Unitárius és Univerzalista Egyház elnöke nemrégiben Magyarországon járt. Az alábbiakban 1961-ben új kiadásban megjelent tanulmányának, „Our Strength lies within ourselves” (Erőnk forrása önmagunkban van) korunk nagy problémáival foglalkozó részét adjuk rövidített magyar fordításban. E tanulmány, „A pocket guide to Unitarianism” c. kötet 1961. évi kiadásában jelent meg. Ezekkel a kérdésekkel a davosi unitárius világkongresszus egyes bizottságai is foglalkoztak.

Az unitarizmus mai legfontosabb feladata az kell, hogy legyen, hogy segítsen a békés világ felépítésében. Ez a feladat ma sürgős szükségszerűségként hárul reánk, mert nemzedékünk életére árnyként borul a nukleáris háború mindent megsemmisítő fenyegetése. Egy világot kell építenünk, s vajon felépíthetjük-e az egy közös világot, ha nem értjük meg a világ összes vallásainak bölcs tanításait, s azt, hogy ők is az egységre törekszenek.

Ostobaság volna azt gondolni, hogy létezik egyetlen olyan vallás, mely az üdvösség felé vezető kizárólagos utat megmutathatja. És ugyanolyan ostobaság volna az is, ha ma egyetlen nép vagy nemzet azt vitatná, hogy ő az egyedüli igazságos, mintha misztikus értelemben ma is azt hinnék, hogy a nemzetek közül valamelyik a „választott” lenne. A mi korunkban le kell küzdünk mindazt, ami régen hagyományosan elválasztó, vagy öröklött módszerként különállásra készítő volt. Törekednünk kell, jobban mint valaha azelőtt, olyan testvériség megélésére, mely népeket elválasztó faji, vallási és nemzeti korlátok fölé tud emelkedni. A né-

pek igazi családját szeretnénk megvalósuláshoz segíteni. Ehhez nemcsak a külső, már említett korlátokat kell leküzdenünk, hanem a vallásos emberben csökevényként élő belsőt is. Arra kell törekednünk, hogy teljes szélességében az egész oszthatatlan igazságot szolgáljuk, hogy valóban a földön valósulhasson meg Isten országa.

Az unitarizmus egyik nagy jelenkori feladata éppen az, hogy friss és új módokat találjon a békéért való küzdelmünkben. Mint egyének és mint vallási közösség tagjai arra kell törekednünk, hogy a hitünk alapjait kifejező mondást, „hit Istenben és hit az emberben”, megéljük az egész emberi társadalom javára. Ebben a feladatkörben elsősorban fontos az egyének lelkében a felelősségtudat ébresztgetése, de egyházi életünknek erejét is erre kell összpontosítanunk. Csak az ország összes unitáriusainak elhatározott és együttes törekvése tudja ezt a nagy ügyet méltó módon szolgálni.

Az unitarizmus ereje híveinek belső meggyőződésében rejlik. Törődünk kell — és ezt megismétlem — a békéért való küzdelemmel, hogy szembeszegüljünk a nukleáris megsemmisülés veszedelmével. Küzdünk azért, hogy az ember hite az értelem erejében megerősödjék és kiszélesedjék. Mint vallásos emberek azért küzdünk, hogy az ember ismerje meg az igazságért való keresés vallásos útjait, és járnunk kell ezen az úton akkor is, ha ez nem a teológia, hanem a tudomány az útján vezet. Friss lélekkel keressük a világ egységének a megértését, annak felismerését, hogy a népek egymásra vannak utalva. Így törekszünk igazságra és az emberiség jobb életére.

Ferencz József

UNITÁRIUS VALLÁSOS félórát közvetít a Petőfi-rádió október 8-án Huszti János pestlőrinci lelkész szolgálatával.

TÓFALVI SÁNDOR testvérünk a IX. Országos Néprajzi és Nyelvjárási Gyűjtőpályázaton Korond c. pályamunkájával ismét díjat nyert. E munkának „Emlékezés Korond táncéletére” c. fejezetét a Népművelési Intézet Táncosztályának időszaki értesítője a „Néptáncos” legutóbbi számában közzétette. Gratulálunk és testvérünknek további sikereket kívánunk.

REV. J. KIELTHY, az angol unitárius egyház vezető titkára az angol unitárius és szabadelvű keresztények hetilapjának az „Inquirernek” legutóbbi számában hosszabb közleményben számolt be a közelmúltban Budapesten tett látogatásáról. Megemlíti: örömmel töltötte el Pethő István püspöki helynökkel, Ferencz József főgondnokkal történt találkozás, akikkel legutóbb 1958-ban vett részt a világszövetség akkori kongresszusán. Beszámolt a Nagy Ignác utcai templomunkban végzett szolgálatáról, valamint a Högyes Endre utcai gyülekezetjé összejövetel során megtartott Tagore emlékestről. Maradandó benyomást keltett benne magyarküti üdülőtelepünkön tett látogatása is. Lelkes szavakkal emlékezett meg fővárosunk lenyűgöző szépségéről, annak eleven, liktető életéről és arról a kedvező légkörről, amely a mai Magyarország életét jellemzi.

GRENVILLE NEEDHAM, az „Unitárius és más Szabadelvű Ifjúsági Szövetség (IRF) elnöke turistaként meglátogatta hazánkat és felkereste egyházi intézményeinket.

SZÁSZ JÁNOS polgárdi-i lelkész és Kaszay Anna pestlőrinci egyházközségünk jegyzője folyó évi augusztus 21-én du. 6 órakor tartották esküvőjüket pestlőrinci templomunkban. Az esketési szertartást Györffy István lelkész végezte. Szívből gratulálunk a fiatal párnak.

Az őszi hálaadó ünnep istentiszteletét szeptember 24-én:
De. 10: Bp Högyes E. u. 3. sz. alatti

HÍREK

templomunkban. De. 11: Bp. V. Nagy Ignác u. 2-4. sz. alatti templomunkban. De. 9: Pesterzsébeten az Ady E. u. ref. templomban. De. 11: Pestlőrincen a lakótelepi templomunkban. De. 11: Rákospalotán a MÁV-telepi templomban. Du. 3: Felsőgödön a ref. templomban. Du. 4: Vecsésen az evang. templomban.

Minden helyen úrvacsoraosztás.

NYUGDÍJALAPUNKRA ifj. P. Buzogány Lajos, Kecskemét, 30. id. Fazekas Zsigmond, Hatvan, 10. Szőke Gergely, Felsőgöd, 4 forintot adományoztak.

Högyes Endre utcai orgonákra újabban az alábbi adományok folytak be: Borbély Pál 40, Szántó Béláné 20, özv. Kincses Lászlóné 20 Ft.

Közalapunkra az alábbi adományok folytak be: Harmos Árpád 10, özv. Kincses Lászlóné 5 Ft.

UNITÁRIUS ÉLET részére özv. Máté Zoltánné 10 forintot adományozott. „A jószívű adakozót szereti és megáldja az Isten.”

AZ ANGOL UNITÁRIUSOK tanácsának legutóbbi július havi ülésén elfogadott javaslat alapján, az elnökség éleshangú tiltakozást küldött az angol kormányhoz az angolai események miatt. A nyilatkozat elítéli a portugál kormánynak az angolai felkelőkkel szemben alkalmazott magatartását és a kormány diplomáciai közbelépését kéri.

A CHURWALDENI ALBERT SCHWEIT-

UNITÁRIUS ÉLET
Laptulajdonos a Magyarországi Unitárius Egyházkör.

Felelős szerkesztő és kiadó: **Pethő István**.

Évi előfizetési díj 12 forint.
Budapest, IX., Högyes Endre utca 3.

Táv.: 137-186. Csekkasz.: 50 561.
615591/2 — Zrínyi Nyomda, Budapest

ZER COLLEGE vezetésében változás következett be. Az igazgatói teendőket az őszől kezdve J. Th. Ritter ismert szabadelvű lelkész látja el. Dr. H. Casparis az eddigi igazgató nyugalomba vonult és mint az intéző bizottság elnöke fejt ki munkásságát.

HALOTTAINK

Almási József pestlőrinci egyházközségünk buzgó keblitanácsosa augusztus 19-én 58 éves korában elhunyt. Temetése 15-én volt a kispesti temetőben. A temetési szertartást Huszti János lelkész végezte.

Józsa Árpád atyánk fia 55 éves korában váratlanul elhunyt. Augusztus 15-én helyezték örök nyugalomra a farkasréti temetőben. Huszti János pestlőrinci lelkész szolgálatával. Dr. Bartalis Ákosné, özv. Kády Gáborné és Józsa Gyula testvéreink fivérüket gyászolják az elhunytban.

Dr. Szász Erzsébet, néhai dr. Matolay György neves sebészprofesszor özvegye 73 éves korában elhunyt. A farkasréti temetőben helyezték örök nyugalomra Györffy István budapesti lelkész szolgálatával.

Máté Zoltán egyházközségünk buzgó tagja Budapesten 70 éves korában elhunyt. A farkasréti temetőben helyezték örök nyugalomra. A temetési szertartást Pethő István püspöki helynök végezte.

Abrán János 76 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt. A farkasréti temetőben helyezték örök nyugalomra. A temetési szertartást Pethő István püspöki helynök végezte.

Barabás József ny. MÁV főellenőr, hatvani szövőgyárvezetőnk buzgó és melegsívű tagja, hirtelen elhunyt. Becsületes volt élete, s a Gondviselés megkímélte halálában a szenvedésektől. Id. **Gálna Domokos** Dicsőszenimártonban 85 éves korában elhunyt. Gálna Sándor és Gálna Domokos testvéreink édesatyjukat gyászolják az elhunytban. „Az igazak emléke áldott.” (Pld. 10:7.)